

УДК 336.74

Чередниченко Н.О.¹,

Аш-Шегрі Л.А.²

¹ ст. викл. ЗНТУ

² студ. гр. ФЕУ - 117

ЗАЛЕЖНІСТЬ ЦІН ВІД ЗМІНИ ВАЛЮТНОГО КУРСУ

Валютний курс, як і будь-яка ціна в умовах вільної конкуренції, залежить від співвідношення попиту і пропозиції. Рух валютних курсів визначають процеси, які відбуваються у сфері національного виробництва й обігу.

Зростання продуктивності праці в окремії країні в довгостроковому плані призводить до підвищення відносної купівельної спроможності національних грошей по відношенню до товарів і відповідно до зростання валютного курсу цієї країни.

Зростання національного доходу країни, що призводить до збільшення попиту на імпорتنі товари, породжує попит на валюту країни-експортера і тенденцію до знецінення національної валюти. А зростання експорту, пов'язане зі зростанням національного доходу в іншій країні, породжує тенденцію до підвищення курсу національної валюти країни-експортера.

Високі темпи національної інфляції, за рівних інших умов, призводять до зниження валютного курсу даної країни стосовно до країн, що мають відносно невисокі темпи знецінення грошей. У випадку інфляції зміна валютного курсу чисто номінальна, на відміну від реальної зміни продуктивності праці. Якщо в першому випадку впливати на валютний курс в бік його підвищення можна за допомогою монетарної політики (скорочення емісії грошей, підвищення ставки позичкового відсотка тощо), то в другому - засобами, спрямованими на підвищення продуктивності праці до рівня, що забезпечує конкурентоспроможність на світовому ринку.

Зниження курсу національної валюти сприяє викидному експорту товарів. Однак валютний демпінг приносить додатковий прибуток лише тоді, коли зовнішнє знецінення валюти, тобто зниження її валютного курсу, випереджає внутрішнє знецінення, тобто падіння купівельної сили грошей в даній країні. Лише в цьому випадку, продаючи товар за попередньою ціною (або нижчою) в іноземній валюті, експортер обмінює цю валюту на більшу кількість своєї національної валюти внаслідок падіння курсу останньої. Це дозволяє йому купити на внутрішньому ринку більше устаткування, сировини, робочої сили для розширення виробництва.

Порівнюємо експортну ціну товару з ціною внутрішнього ринку і тим самим з'ясуємо, наскільки вигідний продаж того чи іншого товару чи послуги на певному іноземному ринку. Припустимо, що українська фірма виготовляє товар X, котрий на національному ринку коштує 100 грн, і хоче дізнатися про експортні

можливості цього товару на німецькому і англійському ринках. Для цього фінансовий менеджер дізнається в банку про обмінні курси української, німецької та англійської валюти в доларах. Обмінні курси такі: 1,3 дол. за 1 фунт стерлінгів (у вигляді непрямого котирування) і за 1 дол. - 27грн. ; 0,88 євро за 1 дол. (у вигляді прямого котирування). За таких обмінних курсів фірма отримує від продажу товару дохід у 3,7 дол. ($100 : 27 = 3,7$ дол.). Щоб отримати дохід від продажу товару на суму 3,7 дол., він повинен бути проданий на німецькому ринку за 3,05 євро ($3,7 * 0,88 = 3,25$), а на англійському - за 2,8 фунта ($3,7 / 1,3 = 2,8$).

Визначивши ціни, які забезпечують дохід від продажу товару на іноземних ринках не нижче від доходу на національному ринку, але зміна валютних курсів, тобто знецінення або подорожчання валют, призводить до зміни цін на експортовані та імпортовані товари.

Так, у нашому прикладі підвищення курсу гривні по відношенню до долара з 27грн до 25грн за 1 дол. призводить до подорожчання товару української фірми на німецькому ринку до 4євро ($100 : 25 = 4$ дол – це дохід від продажу на національному ринку; ціна товару на німецькому ринку, яка забезпечує дохід від продажу в розмірі 3,52 дол., дорівнюватиме $4 * 0,88 = 3,52$ євро). На англ ринку підвищиться ціна українського товару до 2,7 фунта ($3,52 / 1,3 = 2,7$).

Отже, зниження ціни національної валюти знижує ціни національних товарів, які виражені в іноземній валюті (товари для іноземців здешевлюються). Це сприяє зростанню експорту, який стає більше конкурентоспроможним. Одночасно ціни на іноземні товари, що виражені в національній валюті, підвищуються, і імпорт їх скорочується. Підвищення курсу національної валюти удорожчує національні товари, ціни на які виражаються в іноземній валюті (товари для іноземців удорожчуються). Їх експорт знижується і стає менше конкурентоспроможним. Одночасно ціни на іноземні товари, які виражаються в національній валюті, знижуються і імпорт їх зростає.